

Individuele reactie van de Universiteit Utrecht op het wetsvoorstel Internationalisering in Balans

Directie Studenten, Onderwijs en Onderzoek

14 september 2023

De Universiteit Utrecht onderschrijft de input van UNL aan het wetsvoorstel.

Aanvullend vraagt de Universiteit Utrecht de Minister aandacht om het volgende:

1. Aandacht gevraagd voor het onderscheid tussen een dubbel tracé opleiding (met naast een Nederlandstalig tracé een anderstalige tracé) en een geheel anderstalige opleiding

Het kader van het bestuursakkoord

In het Bestuursakkoord 2022 zijn afspraken gemaakt tussen de minister en universiteiten ten aanzien van internationalisering. Eén van deze afspraken staat op blz. 19 te lezen:

'Naast deze maatregelen die gericht zijn op een beheerste en verantwoorde internationale studentenstroom, besteden universiteiten substantieel en proactief aandacht aan het behoud van het Nederlands als academische taal onder studenten, zowel op bachelor-als master-niveau. Mede in dit kader maken universiteiten, voor de opleidingen waar dat relevant is, ruimte voor meertaligheid in het onderwijs.'

In overeenstemming met deze afspraak en ter bevordering van het Nederlands als academische taal kunnen universiteiten bacheloropleidingen inrichten die via een Nederlandstalig én een Engelstalig tracé te studeren zijn. Zulke opleidingen bestaan ook inderdaad (bij ons b.v. Geschiedenis, Media en Cultuur, Literatuurwetenschap), waarbij de term Nederlandstalig gedefinieerd is als in het wetsvoorstel Internationalisering in Balans: *'een Nederlandstalig tracé is ten minste voor 2/3 van het curriculum Nederlandstalig ingericht'*.

Het wetsvoorstel Internationalisering in Balans slaat echter een andere richting in dan het Bestuursakkoord 2022, want het maakt geen onderscheid tussen opleidingen die middels gescheiden tracés zowel Nederlands- als Engelstalig kunnen worden gestudeerd enerzijds, en opleidingen die alleen via het Engels kunnen worden gestudeerd anderzijds: beide varianten, dus het Engelstalige tracé dat naast een equivalent Nederlandstalig tracé bestaat, en de opleiding die uitsluitend in het Engels wordt aangeboden, worden gelijk behandeld omdat zij allebei aan dezelfde strenge doelmatigheidstoets zouden worden onderworpen. Dat doet geen recht aan de fundamenteel verschillende status die zij hebben ten aanzien van de bevordering van het Nederlands als academische taal, noch aan de afspraak in het Bestuursakkoord, volgens welke er waar relevant ruimte voor meertaligheid in het onderwijs moet komen.

Opleidingen met dubbel tracés

Opleidingen met een dubbel tracé (Nederlands- naast Engelstalig) zijn waardevol o.a. om drie redenen:

- Zij brengen Nederlandstalige en internationale niet-Nederlandstalige studenten met elkaar in contact via gedeeld onderwijs (nl. de maximaal 1/3 van het Nederlandstalige tracé dat in het Engels mag worden aangeboden) en via de opleidingscontext buiten het cursorisch onderwijs, *terwijl* het Nederlands als academische taal bevorderd wordt, zodat wel de voordelen maar niet de nadelen van internationalisering overwegen;
- De nabijheid van Nederlandstalig relevant onderwijs, in combinatie met de in het wetsvoorstel beschreven verplichting voor internationale studenten om Nederlands te leren, stimuleert internationale studenten om Nederlands te leren en in hun academisch interessegebied toe te passen, wat de blijfkans van die groep bevordert.
- Zij vergroten de keuzevrijheid van studenten. Met een dubbel tracé bedien je zowel de Nederlandse studenten die een Nederlandstalige als de studenten die een Engelstalig tracé willen volgen.

Het verzoek aan de minister is om in het wetsvoorstel recht te doen aan het onderscheid tussen bacheloropleidingen met een talig dubbel tracé en bacheloropleidingen die uitsluitend of grotendeels via het Engels worden gedoceerd.

Met een numerus fixus is het mogelijk de internationale instroom op de anderstalige tracé te sturen. Momenteel is de internationale instroom in onze dubbeltracé opleidingen, overigens, nog in balans. Het is niet zo dat studenten overwegend de voorkeur hebben voor de Engelstalige tracés wanneer deze naast Nederlandstalige tracés worden aangeboden:

	Aantal studenten 2021	Aantal studenten 2022	Aantal studenten 2023 (voorlopig)
Nederlandstalige tracé B Geschiedenis	210	216	243
Engelstalige tracé B Geschiedenis	66	93	90
Nederlandstalige tracé B Media en cultuur	66	51	
Engelstalige tracé B Media en cultuur	69	84	

2. Geheel Engelstalige opleidingen en de toets anderstaligheid

De UU vraagt nadrukkelijk om verduidelijking van de criteria van een eventuele toets anderstaligheid. Het huidige voorstel creëert veel onzekerheid voor medewerkers, studenten en de organisatie, ook over het tijdsplan waarin deze maatregelen van kracht worden. Het zeer geringe aantal UU-opleidingen dat momenteel geheel in het Engels wordt aangeboden doet dit om duidelijke en goed gemotiveerde redenen die direct te maken hebben met de inhoudelijke oriëntatie en filosofie van de opleidingen als ook met de leerdoelen en de kwaliteit van het onderwijs. De motivatie voor de taalkeuzes van deze opleidingen is onlangs ook bekrachtigd door visitatiecommissie(s). Het zal voor de studenten van deze opleidingen (ook de Nederlandse) anders veel moeilijker worden om de leerdoelen te halen, aansluiting te vinden bij de arbeidsmarkt wanneer deze opleidingen voor 2/3e in het Nederlands aangeboden zouden moeten worden. Ook zouden we de zeer waardevolle bijdrage van onze internationale docenten in deze opleidingen, die specifiek op hun talent en expertise zijn geworven, verliezen. De UU zou daarom graag een handreiking zien ten aanzien van de criteria van een eventuele toets anderstaligheid die betrekking heeft op bovengenoemde inhoudelijke oriëntatie en filosofie.